

Docent bewegingsonderwijs als partner gezondheid

Op Prinsjesdag 2022 worden traditiegetrouw alle kabinetsplannen bekend gemaakt. Een van de onderwerpen in de kabinetsplannen is dat de Nederlanders gezonder gemaakt moeten worden onder andere door een preventiebudget (60 miljoen euro per jaar) te reserveren om roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen. Dat moet gaan resulteren in het gezonder worden van alle inwoners van Nederland in 2040 (VWS, 2022). Een van de pijlers om dit te realiseren is dat vanaf de leeftijd van jonge kinderen tot en met ouderen er meer gesport en bewogen moet gaan worden. Zo kunnen we van jongs af aan een gezondere leefstijl gaan aanleren die kansrijk is om blijvend stand te houden, ook op oudere leeftijd, om zo een gewoonte te worden. De docent bewegingsonderwijs is binnen scholen de nieuwe partner om gezond gedrag van kinderen en leerlingen te stimuleren. De docent bewegingsonderwijs moet voor deze functie beter worden toegerust. Inmiddels is er een post-hbo opleiding Specialist Sportieve en Gezonde School (SSGS) die dit cursusjaar als pilot gegeven wordt op de Hogeschool Leiden en Hogeschool Windesheim. | **Tekst**

Frank Jacobs

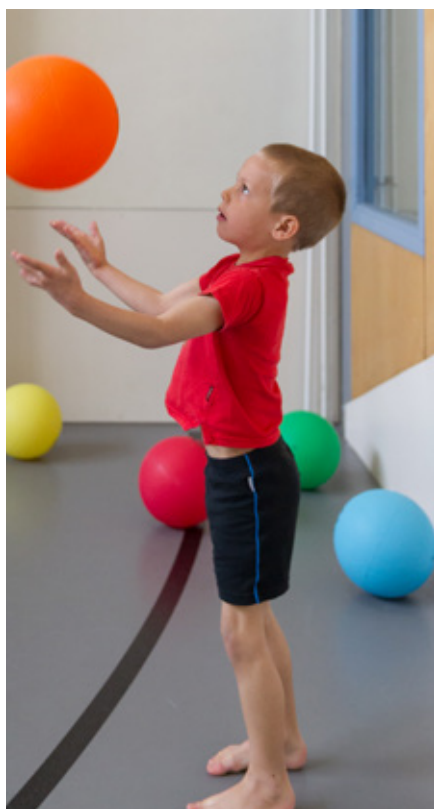
de school om gezond gedrag van leerlingen structureel verder binnen school te ontwikkelen. Als een docent uit het team op school de eigenaar van dit te ontwikkelen gezonde gedrag gaat worden, is het een kansrijk initiatief van de school. Dat teamlid, die docent, moet uiteraard affiniteit hebben en begaan zijn met het thema gezond gedrag.

Vakoverstijgend thema gezondheid

Naast een bevlogen teamlid dat gezond gedrag gaat stimuleren, zal gezien het maatschappelijk belang ook meer ruimte gecreëerd worden in het leerplan van de school (po en vo) om aandacht te schenken aan thema's zoals gezondheid (Curriculum.nu). Dit stimuleert ook om vanuit meerdere leergebieden (vakken) overstijgend vorm te gaan geven aan het overigens 'mondiale' thema als gezondheid waardoor ons onderwijs ook nog betekenisvoller wordt (Curriculum.nu).

Grote opdracht: bouwsteen 'gezond bewegen'

Zou dit bevlogen teamlid de docent bewegingsonderwijs kunnen zijn? Na verder in te gaan op het door curriculum.nu ontwikkelde leerplan voor het bewegingsonderwijs, worden zeker aanknopingspunten gezien. Het ontwikkelde leerplan bevat acht grote opdrachten die samen als geheel moeten worden gezien. Een van de grote opdrachten binnen het bewegingsonderwijs is 'actieve en gezonde leefstijl'. Op hun beurt zijn de acht grote opdrachten vertaald naar zes bouwstenen. Die bouwstenen bevatten kennis en vaardigheden die aan alle leerlingen moet worden aangeboden. Een van de zes bouwstenen is 'gezond bewegen'. Er is dus gekozen voor een bredere invulling van het curriculum van het vak Bewegen en Sport (naam gegeven door curriculum.nu). Voor verdere informatie omtrent het curriculum wordt verwezen naar www.curriculum.nu.

Het je eigen maken van een gezonde leefstijl bij kinderen en jeugdigen is niet alleen een taak van de ouders. Ook de school levert mede een bijdrage aan de gezondheid van kinderen en jeugdigen. Deze bijdrage van de scholen sluit aan bij de groeiende maatschappelijke aandacht voor het (werken aan het) creëren van gezond gedrag bij kinderen en jeugdigen. Als kinderen en jeugdigen een meer gezonde leefstijl gaan aanmeten en dat 'gewoon gedrag' wordt, is de kans op blijvende gezonde leefstijl zoals eerder aangegeven groter.

Initiatief van de school

Als de scholen dit belang onderkennen en initiatief nemen om gestructureerd en planmatig te gaan werken aan het gezonde gedrag van hun leerlingen vraagt dit om formatie voor een docent (personeelslid). Dit is noodzakelijk voor

Docent bewegingsonderwijs als gezondheidscoördinator

Vanuit het vak Bewegen en Sport is een link te leggen tussen het leerplan enerzijds en het te ontwikkelen/stimuleren van gezond gedrag door de scholen anderzijds. Daarmee is de suggestie gedaan dat de docent bewegingsonderwijs (uiteeraard blijft dit een persoonlijke keuze) de functie zou kunnen vervullen van gezondheidscoördinator. Hiermee kan de docent bewegingsonderwijs als nieuwe partner binnen scholen gezien worden om gezond gedrag van kinderen en leerlingen te stimuleren. De gezondheidscoördinator is de kar-trekker om als partner samen met zijn collega's en externe organisatie(s) zijn 'eigen school' van binnenuit gezonder te maken. Tevens kan hij/zij ingezet worden bij het implementeren van verandering(en) op het gebied van gezondheid.

Post-hbo SSGS

Op de post-hbo Specialist Sportieve en Gezonde School (SSGS) kan de docent zich verder ontwikkelen. De post-hbo omvat vijftien credits (420 uur) en wordt uitgespreid over een studiejaar in verband met de te realiseren gezondheid verandering. De opleiding (post-hbo) start per september en gaat volgend studiejaar op meerdere locaties van start. Deze post-hbo opleiding is ontwikkeld voor docenten die werkzaam zijn in po en vo en mbo. Op deze opleiding komen naast het thema Bewegen en Sport, het gebied waar de docent bewegingsonderwijs al deskundig in is, ook andere thema's inhoudelijk aan bod die de brede kijk op het te ontwikkelen gezond gedrag vertegenwoordigen: onder andere voeding, welbevinden, slaap, gehoor, relatie en seksualiteit, mediawijsheid, natuur en milieu en hygiëne. Naast deze inhoudelijke kennis is er ook veel aandacht voor het ontwerpen van een implementatieplan en uiteraard ook voor het invoeren van het voorgeno-men plan om een 'gezonde verandering' door te voeren in de school. Dat plan dient om bij te dragen aan het verder te ontwikkelen gezonde gedrag van kinderen en leerlingen, om hun gedrag (nog) meer te kunnen gaan duiden als gezond gedrag en zo om

bij te dragen aan het maatschappelijke thema van het creëren van gezond gedrag. Dit voor de schoolleeftijd maar ook voor daarna. Voor meer informatie zie www.ssgs.nl

Brede taak op school

Uiteraard blijft de primaire taak van een docent bewegingsonderwijs het geven van kwalitatief goede lessen bewegingsonderwijs, maar naast deze lessen kan hij zich bezighouden met de eigen school een gezonde(re) school te maken. Zodat de kinderen en jeugdigen hun verdere leven niet alleen met plezier blijven bewegen, maar ook een brede structurele gezonde leefstijl kunnen gaan ontwikkelen. ●

Bronnen

www.ssgs.nl

Contact

f.m.jacobs@hhs.nl

Frank Jacobs is hogeschoolhoofd-docent aan de Halo

Foto's

Anita Riemersma

Kernwoorden

gezondheidscoördinator, gezonde leefstijl, gezond gedrag, post-hbo